

Digitální dům budoucnosti Dětský pokoj

ARNOŠT SOBOTA

Dokud se budou rodit děti a dokud bude lidstvo pokračovat v tradici výchovy dětí v rodinách, bude třeba v každém bytě či domě i dětského pokoje, nebo ještě lépe dětských pokojů. Jen se s tím smířte, děti byly, jsou a budou. A rozlučte se jednou provždy s tou filmovou fantasmagorickou představou o tom, že by někdo mohl z dospělého člověka naklonovat zase dospělého člověka.

Dospělého člověka bude vždy třeba vypíplat z toho maličkátého, ubrečeného, ublinka-

ného a věčně počuraného a pokaděného tvorečka, který se po krátkém čase promění v bytost naprosto nevypočitatelnou, nepřehlédnutelnou a neustále na sebe upozorňující, a až za dlouhou, předlouhou dobu v člověka samostatně a prospěšně uvažujícího. (A to zdaleka ne ve všech případech.) Autor tohoto článku by mohl vyprávět o rozličných dovednostech nedospělých jedinců v domácnosti, ale o tom tento text být nemá. Podívejme se raději blíže na otázku území těchto malých ničemných záškodníků a na to, jak bude dětský pokoj v budoucnu vypadat.

Dětský pokoj je pravděpodobně nejnestářejší záležitostí bytu. V závislosti na tom, jak se děti vyvíjejí a dospívají, vyžaduje jejich pokoj neustálé úpravy a upgrady. Zjednodušíme si celý dětský vývoj na dvě fáze: nesamostatná fáze a fáze osamostatňování.

V nesamostatné fázi dětského života je třeba děti neustále hlídat, chránit, opečovávat a přepočítávat. Nejlepším řešením, jak se z toho úplně nezbláznit, je pořídit si alespoň na částečný úvazek slečnu na hlídání. Taková slečna na hlídání vás přijde už dnes na pěkné peníze, a navíc nikdy nemáte jistotu, že padnete na osobu spolehlivou a ve všech směrech vyhovující.

Což takhle nahradit slečnu na hlídání robotem? Zdá se vám to nelidské? Proč? Robot může být kopíí člověka na první pohled hodného, milého, přátelského. Asi nejpraktičtější by byla kopie matky, otce, babičky či dědy. Může vypadat a chovat se naprosto lidsky, vždyť dítě ani nemusí poznat, že je v péči stroje, nikoli člověka. Alespoň ze začátku by mohla být pro dítě iluze dokonalá. Určitě vznikne nějaká liga na ochranu dětí a dětských práv, která nám bude nakazovat, na jak dlouho a jak často lze robota využívat, o tom nepochybujeme. Ale i kdyby nám to bylo dovoleno na pár hodin denně, my, prokletí rodičové, budeme vděční.

V tom nejmladším věku děti většinu času prospí. Na to, aby vyplašení rodiče věděli, že jejich dítě stále dýchá, nebrečí a nic mu nechybí, ještě robota nepotřebují. Na to stačí kamera, která zprostředkuje obraz a zvuk – a na druhé straně kvalitní přijímač, ze kterého bude jasné, co se dítěti a v jeho bezprostřední blízkosti děje.

Po tomto časovém období přichází doba objevů a čím dál rychlejšího přemísťování. Dítě vy-

žaduje množství hraček, které si potřebuje osahat, okoustat, zčásti demolovat a přetvářet. Jenomže: kdo to má pořád uklízet? A tady už přichází na scénu robot. Robot uklízí, dezinfikuje, komunikuje s dítětem i rodiči a ovládá další domácí spotřebiče – například pračku, sušičku a vysavač. Vysavač bude bezdrátový, nehluký a naprosto samostatný. Už v dnešní době můžeme takový vysavač mít – první sériově vyráběný samostatný vysavač Electrolux Trilobit, jehož si více všimáme v oddíle věnovaném kuchyni, sám vyluxuje vytyčený prostor a sám se vrátí do nabíječky. V budoucnu by měl zvládnout i vysušit mokrá místa a sám se vyprázdnit.

Zpátky k samotnému robotu. Robot bude provázet dítě nejen po jeho dětském pokoji, bude s ním i navštěvovat školu. Autor tohoto článku pochybuje, že by se jednou mohlo vzdělávání dětí přesunout ze školních lavic do domácího prostředí.

A tak se velmi, velmi pozvolna dostáváme k fázi dětského osamostatňování, za které si dovolují považovat předškolní a školní léta. V této fázi dítě potřebuje větší množství zábavy, podnětů a vzdělávání. Zapomeňte na psací stůl a počítač. Už jste slyšeli o projektu Pogo? Tak něco na ten způsob by to mělo být. Děti potřebují kreativně tvořit, využívat přitom všechny své smysly, mít dostatek prostoru, inspirace a také zpětnou vazbu. Centrem dětského pokoje se stane jakási 3D dílna, ve které děti budou moci malovat, pracovat s různými ma-

teriály, fotografovat, nahrávat zvuk i obraz, dělit se o své zážitky a dovednosti s jinými.

Na stejné 3D zařízení se nejspíše přenesou i všechny dětské televizní kanály i herní konzole. Děti budou moci bez jakýchkoli tlačítek, pouhými hlasovými příkazy či gesty přepínat televizní programy a ovládat hry, brouzdat po internetu a dalších sítích budoucnosti, vyhle-

dávat potřebné informace, kontakty či komunikovat se svojí komunitou. Autor tohoto článku si mohl na vlastní kůži vyzkoušet PlayStation2 s kamerou, která přenesla obraz hráče na obrazovku a pomocí které je možné fyzicky se zapojovat do různých her a interaktivně zneškodňovat nindži, cvičit si postřeh i fantazii. Musím přiznat, že mě uspokojilo, že jsem se musel namáhat i fyzicky a že jsem neodcházel od hry se ztuhlými zády a očima podrážděnými od světla obrazovky a věřím, že tak nějak by mohly vypadat i hry budoucnosti pro děti.

Ani v budoucnosti by se však děti neměly vyhýbat kontaktu s přírodou. Jak je tam dostat? Kapesním konzolím zřejmě nikdy neodzvoni. Ať už budou spojeny s telefonem, rádiem a televizí či nikoliv, nejdůležitější bude jejich velikost. Na cestách za přírodou tak budou děti vždy duchem nepřítomny – tak, jak tomu bylo dosud. Budou poslouchat hudbu, dí-

vat se na oblíbené filmy, pařit hry a jen nerady budou vystupovat z dopravního prostředku bez své kapesní konzole.

Ještě se na chvíli vraťme z přírody do domu a do dětského pokoje. Jak už bylo řečeno na začátku, dětský pokoj bude pravděpodobně nejnestářejší záležitostí bytu. A tak se přirozeně stane, že bude třeba odstranit 3D dílnu a nainstalovat nějaký nejnižší stupeň studovny. (Při tom však bude stále třeba robota i jeho funkcí uklízení, dezinfikačních a organizačních – nadále bude řídit další domácí spotřebiče, které se budou na péči o výrostka podílet.)

Nejnižším stupněm studovny nazýváme určité pracovní místo, které bude zároveň knihovnou (nikoliv s knížkami, ale virtuální, pochopitelně), komunikátorem i trenážerem různých dovedností, například řidičských – ať už půjde o řízení čehokoliv, co bude považováno za dopravní pro-

středek – dále dovedností odborných: říkejme tomu třeba příprava na budoucí profesí.

Dotykovým displejům a klapajícím klávesnicím bude konec. Myslíte si, že bude vše promítáno trojrozměrně a podobně jako v 3D dílně bude dítě ovládat jakési multifunkční zařízení, za pomoci kterého nadělá spousty nepořádku? Omyl. Všechny informace mu budou promítány přímo na oční sítnici. Za pomoci hlasu a gest si dítě zvolí studijní program, vybere jeho rychlost a přizpůsobí jej své osobnosti. Program nebude ovládat dítě, dítě bude ovládat jej.

Nakonec musíme zmínit ještě hygienické zázemí dítěte. To bude pochopitelně odděleno od hygienického zázemí dospělých. Na dětský pokoj bude navazovat kromě dětské šatny i dětská toaleta. Při prvních krůčcích bude dítě doprovázet na toaletu robot a bude na dítě dohlížet, aby se učilo hygienickým návykům.

Nejzajímavějším místem toalety bude bezpochyby zrcadlo nad umyvadlem. Prototyp takového zrcadla již existuje v holandském Eindhovenu, kde společnost Royal Philips Electronics před více než rokem oficiálně otevřela laboratoř HomeLab. V tomto výzkumném zařízení si mohou děti i dospělí kromě dalších technologických lahůdek vyzkoušet i čištění zubů před zvláštním zrcadlem. Zatímco dospělí mohou sledovat nejnovější zprávy, pohyby na burze, předpověď počasí atd., děti se budou moci při čištění zubů dívat nejen na nezábavnou, ale poučnou dentistickou instruktáž, ale třeba i na svůj oblíbený kreslený seriál.

Jak zpříjemnit dětem (a nejen jim) sezení na záchodové míse? Se skvělým nápadem přišla britská divize společnosti MSN, internetové odnože Microsoftu. Jejich projekt iLoo je mobilní toaleta vybavená počítačem a připojením k internetu. (Mateřský Microsoft nejprve po uveřejnění tiskové zprávy existenci kon-

ceptu vehementně popíral a označil celou věc za výmysl a vtíp. Později však přiznal, že projekt on-lineové toalety existuje, ale její další vývoj byl zastaven, protože neodpovídá představě Microsoftu o sebe prezentaci.) On-lineová toaleta však bude jednoho krásného dne dokončena a nemůže se nestat více než vhodnou součástí zázemí dětského pokoje. 3 0398/BAM □